

Podvodni "grob" mučenika fra Bernardina Smoljana Sjećanja na legendarnoga hercegovačkog franjevca

Ovaj ugledni svećenik Hercegovačke franjevačke provincije bio je blistav, okretan i u svim akcijama odlučan. Savjesno je vršio važne službe u Provinciji. Bio je gimnazijski nastavnik, tajnik Provincije, gvardijan i župnik. U duševnim emocijama sebe je svladavao i u odnosu s drugima u sebi ih je zatomiavao. U njemu se jasno očitovao svećenički ponos i živa narodna svijest matoševskih vatrenih osjećaja. Sumorno je ponirao u svoju produhovljenu nutrinu i nadahnutim pristupima oplemenjivao druge.

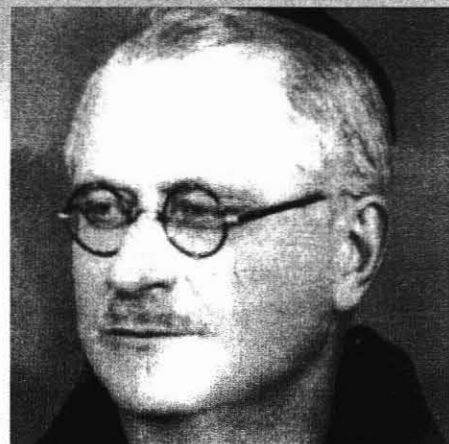
Rođen je 3. listopada 1884. u Rodoču, gradskome predgrađu Mostara, urešena voćnjacima i zelenim travnjacima. On je voćem i povrćem u dobroj mjeri opskrbljivao grad na Neretvi. Njegovo rodno mjesto smjestilo se u proširenoj ravnici južno od Mostara gdje Neretva natapa Bišće polje i njegovu okolicu. Franjo (fra Bernardin) kršten je u franjevačkoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, u koji je kao dječak četiri godine pješačio i u njemu svršio osnovnu školu. Ovdje su katolici i franjevci stoljećima zajednički dijelili životne patnje pod tuđinskim hegemonistima i za svoju vjeru krv prolivali.

Gimnaziju je pohađao na Širokome Brijegu tijekom osam godina uz prekid novijata (1901. – 1902.) na Humcu kod Ljubuške gdje se u zanosu mladosti opredijelio za redovnički franjevački život. Bogoslovni studij počeo je u Mostaru i nastavio ga u Paderbornu (Njemačka). Svećenički red primio je 10. travnja 1908. u drugome njemačkom gradu Wiedenbrucku. Iste godine vratio se u Hercegovinu i na Širokome

Brijegu počeo svoju dušobrižničku službu kao kateheta u školi i duhovni pomoćnik na mjesnoj župi Marijina Uznesenja na nebo. Tijekom sljedećih dvanaest godina (1910. – 1922.) bio je nastavnik francuskoga jezika na širokobriješkoj gimnaziji.

Najplodnije godine njegova pastoralnog rada odvijale su se u Međugorju gdje je pet godina (1931. – 1936.) djelovao i župu duhovno obnovio. Ovdje je 1933. godine izgradio betonski križ – visok oko devet metara – na brdu Križevcu prigodom 1900. obljetnice Isusove smrti. Pred tim križem od 1981. godine do danas pokleknuli su milijuni ljudi tražeći od Boga duhovnu utjehu u životnim iskušenjima i vjerničkim krizama. Fra Bernardin je u Međugorju 1932. godine osnovao bratovštinu protiv psovke u kojoj su se uglavnom okupljali mladići i svojim uzornim vladanjem svjedočili svoju vjeru i upozoravali grješnike da se oslobode ovoga ukorijenjena zla u našem narodu. A njegov župnički boravak u Čitluku ostao će zapamćen po prijenosu smrtnih ostataka popularnoga franjevca fra Didaka Buntića 1938. godine s mjesnoga groblja Podadvor u Mostar i u trijumfalnome ispračaju iste godine na široki Brijeg.

Njegovo svećeničko djelovanje na župama u Međugorju, na Čitluku i Humcu (1931. – 1943.) odvijalo se u vrijeme krute vladavine fašističkih i komunističkih diktatora koji su odlučivali ljudskim sudbinama i nemilosrdno likvidirali milijune nevinih žrtava svojih ideoloških protivnika. Sindrom krivnje lebdio je nad ljudskim glavama

s prijetnjom uništenja našega narodnog bića.

U šezdeset i prvoj godini života povukao se u mirovinu da posljednje dane života provede u tišini franjevačkoga samostana svetog Ante na Humcu. Početkom 1945. godine preselio se u Mostar gdje je u tamošnjemu samostanu mirno dočekao komunističke "osloboditelje". Oni su ga 14. veljače 1945. odveli iz samostana sa šestoricom braće i povezana žicom bacili u uzburkane valove Neretve. Otputovao je zauvijek u mračne prostore vječnosti. Njegovo tijelo našlo je gostoljubivost bezazlenih riba i drugih riječnih životinja kao jedinih pratilaca njegova života. A u napuštenome samostanu među preostalim franjevcima zavladao je strah i životna neizvjesnost dok se Domovina pretvarala u zarobljenički logor u kojemu je zavladao ropstvo.

Iza njegove nasilne smrti ostao je u Domovini brisani prostor ispunjen strahovladom petokrake zvijezde i velikosrpske kokarde koje su uništavale svaki humanizam kojim su disale njihove žrtve. A ugušeni životi i podvodni "grobovi" šalju poruku mira i obezglavljenim ubojicama koji ne poznaju oprost i kajanja, bez čega nema ulaza u vječno kraljevstvo neba.

dr. fra Častimir Majić

Knjiga kolumni: *Ne boj se!*

U povodu Godine vjere objavljena je knjiga fra Ike Skoke *Ne boj se!* Knjiga je izašla u nakladi Informativnoga centra Mir Međugorje, a sadržava četrdeset fra Ikinih kolumni koje su objavljene u *Glasniku mira* od 2006. do 2009. U Predgovoru autor naglašava: "Često čujemo u propovijedima kako svećenici kažu: 'Izraz *ne boj se* pojavljuje se Bibliji 365 puta.' To možemo uzeti točnim kad se misli na različite varijante, kao što su izrazi 'ne boj se', 'ne bojte se', 'nemajte straha', 'ne plašite se'. Izraz 'ne boj se' nalazi se 64 puta, a 'ne bojte se' 61 put u Bibliji. Biblija jest knjiga u kojoj Bog neprestano hrabri i potiče čovjeka na život, na sazrijevanje, obraćenje, na dobro... Želio bih da i mi svi u ovom našem vremenu čujemo Božju riječ 'Ne boj se', kako bismo je i mogli češće uputiti jedni drugima!"

Recenzenti knjige su prof. dr. fra Mile Babić i fra Slaven Mijatović. Između ostaloga fra Mile je napisao: "O tome dubinskom strahu i o oslobođenju od njega govori knjiga fra Ike Skoke. On pokazuje da cijela Biblija – Stari i Novi zavjet – svjedoči kako je pun život moguće postići oslobođenjem od straha, u vjeri kao povjerenju u stvarnost kao takvu (što uključuje povjerenje u sva Božja stvorenja) i u Stvoritelja stvarnosti." Fra Slaven je istaknuo: "Razmišljati o strahu i o junacima Biblije koji su kao ljudi duboko osjećali strah, ali su kao ljudi dali svoje povjerenje u božansko providenje, vjerujem, osnovni je motiv koji je vodio fra Iku da napiše ovu zbirku." Lekturu potpisuje prof. dr. Mirna Brkić, a korekturu fra Stipe Marković. Naslovnicu je uradio prof. Stjepan Skoko, ak. kipar. Knjigu je pripremio za tisak prof. Jozo Kraljević, a otiskana je u franjevačkoj tiskari FRAM ZIRAL u Mostaru.

Knjigu možete naručiti na adresi: Franjevački samostan Mostar, Franjevačka 2, 88000 Mostar, tel. 036/319-688.

Sv. Franjo u hrvatskim krajevima

U povodu 800. obljetnice dolaska sv. Franje u hrvatske krajeve, fra Ante Marić, član Hercegovačke franjevačke provincije napisao je kratku pripovijest *Dobar brat protivni vjetar*, Sv. Franjo Asiški u Hrvatskoj.

"Hrvatska je prva zemlja na koju je sv. Franjo Asiški (1182. – 1226.) stupio izvan svoje rodne Umbrije. Zahvaljujući tom događaju koji se zbio 1212. godine, franjevci Hrvatske i Bosne i Hercegovine 2012. godine slave jedinstven jubilej – osamsto godina od boravka sv. Franje Asiškog u našim krajevima. Da se to uistinu i dogodilo potvrđuje njegov prvi životopis koji je 1226. napisao fra Toma Čelanski." Otac Franjo je u želji otploviti u Siriju i ondje Saracenicima i ostalim nevjernicima propovijedati kršćansku vjeru, uslijed jakoga vjetra koji ga je odnio na drugu stranu, pristao na obali "Slavonije" (tj. Dalmacije) i tako pohodio Hrvatsku. Detaljnije o svemu spomenutomu pročitajte na stanicama ove knjige.

Nakladnici ove knjige, koja je izašla u Zagrebu u Biblioteci "Brat Franjo" Za malene 2, jesu Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda i Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM. Ilustracije su nacrtali s. Gabrijela Bagarić i Toni Kozarić. Lektorica je Zdenka Leženić. Knjiga ima 67 stranica i tiskana je u *Grafici Markulin* iz Lukaveca.

(Miriam)

